

MALTA
TRIBUNAL TA' REVIZJONI AMMINISTRATTIVA
MAGISTRAT DR. CHARMAINE GALEA

22 ta' Novembru 2018

Rikors Numru 45/2018

Ignatius Farrugia

Vs

Lands Authority

It-Tribunal,

Ra r-rikors ta' **Ignatius Farrugia** ipprezentat fit-22 ta' Mejju 2018 li permezz tieghu ppremetta s-segwenti:-

- “
1. *Illi l-esponenti għandu mobile kiosk u jopera dan il-mobile kiosk minn gewwa id-Dwejra limiti ta' San Lawrenz, Ghawdex;*
 2. *Illi huwa jpoggi dina l-mobile kiosk fuq art pubblika li hemm fid-Dwejra;*
 3. *Illi l-esponenti għamel talba lill-Awtorita` tal-Lands għal Encroachment liema talba ggib in-numru RP006/2018 ICW L215/2015.*
 4. *Illi filwaqt illi tali talba għal Encroachment giet milqugħha, l-ammont ta' hlas mitlub u cioe` Euro 8,500 huwa wieħed esagerat;*
 5. *Illi di fatti jirrizulta illi:*
 - (i) *din hija l-ghola hlas li sidien ta' mobile kiosks ser ikunu mitluba jħallsu;*
 - (ii) *persuni oħrajn li qed joperaw fl-istess inhawi qed jintalbu hlas inqas u għalhekk qed tinholoq diskriminazzjoni bejn sidien differenti ta' kiosks li qed joperaw mill-istess post;*

- (iii) *it-turizmu f'din iz-zona naqas drastikament wara l-waqa' tat-tieqa tad-Dwerja u ghalhekk caso mai kelli tintalab hlas inqas u mhux din iz-zieda drastika;*
- (iv) *il-qliegh tal-esponenti ma jippermettix li jsir hlas tant gholi ghal mobile kiosk.*

Għaldaqstant l-esponenti jitlob bir-rispett li dan it-Tribunal jogħġib:

1. *Tvarja d-deċiżjoni meħuda mill-Bord tal-Gvernaturi fit-3 ta' April, 2018 billi filwaqt li tikkonferma l-accettazzjoni tal-applikazzjoni għal Encroachment tirriduci l-hlas mitlub għal ammont li dana l-Onorabbli Tribunal iħoss li huwa gust u ekwu.”*

Ra r-risposta **tal-Awtorita` ta' l-Artijiet** datata 13 ta' Gunju 2018 li permezz tagħha ecceppti is-segwenti:-

- “
1. *Illi r-rikorrent talab l-Awtorita' esponenti għal encroachment permezz ta' talba li ġgib in-numru RP006/2018 ICW L215/2015;*
 2. *Illi l-Awtorita' tal-Artijiet b'deċiżjoni tal-Bord tal-Gvernaturi datata 3 ta' April, 2018 laqat it-talba għall-‘encroachment of temporary parking of a mobile kiosk at Dwejra limits of San Lawrenz, Għawdex’ u liema deċiżjoni ġiet ippublikata;*
 3. *Illi wara li t-talba ġiet milquġha ir-rikorrenti talab lil dan l-Onorabbli Tribunal sabiex ‘tvarja id-deċiżjoni tal-Bord tal-Gvernaturi meħuda fit-3 ta' April, 2018 billi filwaqt li tikkonferma l-accettazzjoni tal-applikazzjoni għal encroachment tirriduci l-hlas mitlub għal ammont li dana l-Onorabbli Tribunal iħoss li huwa gust u ekwu’.*
 4. *Illi r-rikorrent tenna illi ħassu aggravat mid-deċiżjoni tal-Awtorita' għar-raġunijiet segwenti:*
 - a. *Illi din hija l-ghola hlas li sidien ta' mobile kiosks ser ikunu mitluba jħallsu;*
 - b. *Illi persuni oħra jnnejha li qed joperaw fl-istess inħawi qed jintalbu hlas inqas u għalhekk qed tinħoloq diskriminazzjoni bejn sidien differenti ta' kiosks li qed joperaw mill-istess post;*
 - c. *Illi t-turiżmu f'din iż-żona naqas drastikament wara l-waqa' tat-tieqa tad-Dwejra u għalhekk caso mai kelli tintalab hlas inqas u mhux din iż-żieda drastika; u*
 - d. *Illi il-qliegh tal-esponenti ma jippermettix li jsir hlas tant għoli għal mobile kiosk.*
 5. *Illi l-Awtorita' esponenti tirrespingi dawn l-aggravji għar-raġunijiet illi ġejjin:*
 - a. *Illi r-rata li ġiet applikata sabiex jinħadem l-ammont mitlub mir-rikorrent għall-hlas ta' l-imsemmi encroachment huwa wieħed ġust u reali;*
 - b. *Illi wieħed ma jistax iqabbel il-hlas mitlub ma ħlasijiet ta' nies oħra joperaw fiziż-żona jekk mhux mgħotxi encroachment lilhom fl-istess żmien u fl-istess circustanzi stante illi l-preżżeż ikun maħdum fuq fatturi specifici li ma jistgħux jiġi nforati kif ser jiġi muri aħjar fil-mori tal-kawża u li b'daqshekk ma hemm l-ebda diskriminazzjoni;*
 - c. *Illi dan tant huwa minnu illi f'deċiżjoni oħra illi l-Bord tal-Gvernaturi tal-Awtorita' ha rigward encroachmennt simili, mgħotxi fl-istess żmien u fl-istess*

- cirkustanzi l-prezz kien wieħed identiku (Ara d-decizjoni tal-Bord fil-kaž ta' Jane Portelli li wkoll jinsab quddiem dan it-Tibunal f'kawża separata);*
- d. Illi għalkemm huwa ben fatt li t-tieqa tad-Dwejra d-delipidat b'mod illi m'għadiex eżistenti, din iż-żona xorta waħda baqgħat titqies bhala żona turistika, dan mhux biss għax tqanqal sens ta' kurżita għal dak it-turist li ma kellux l-opportunita` li jarha, iżda wieħed għadu jista jammira l-GeVla tal-General u d-Dwejra. Ta' min wieħed tajjeb li jsemmi illi din tibqa wkoll waħda mill-lokalitajiet tant prominenti mal-bugħaddasa u issa wisq iktar ġaladárba t-tieqa ġġarset għax qiegħda tiġi offruta bhala attrazzjoni gdida;
 - e. Illi l-encroachment fees ma jiddependux mill-qliegh o meno tal-applikant għaliex huwa l-valur ta' l-art illi jrid jiġi meqjus.
6. Illi Art7(2)(c) tal-Kap 563 jagħmilha l-funzjoni tal-Awtorita' tal-Artijiet illi "tamministra bl-akbar mod assolut sabiex isir l-ahjar użu tal-art kollha tal-Gvern ta' Malta u kull art li tifforma parti mill-isfera pubblika" w'għaldaqstant kienet fid-drittijiet pjeni tagħha meta hadet id-decizjoni li fuqha qed jiġi magħmul dan l-appell.
7. Illi t-talba tar-rikorrenti għandha tiġi miċħuda stante li ma ġiet indikata l-ebda bażi legali fondata, mill-istess rikorrenti, li tikkostitwixxi raġuni valida kemm fil-fatt u kemm fid-dritt amministrattiv li timmerita reviżjoni ta' dan l-għemil amministrattiv;

Għaldaqstant dan l-Onorabbli Tribunal għandu jiċħad it-talba mressqa quddiemu mis-soċjetà rikorrenti bl-ispejjeż interament għall-istess soċjetà rikorrenti."

Sema' x-xhieda;

Ra d-dokumenti kollha pprezentati;

Ra n-noti ta' sottomissjonijiet tal-partijiet;

Ra li r-rikors thalla għal-lum għas-sentenza.

Ikkunsidra:

Illi r-rikorrenti hassu aggravat b'decizjoni tal-Bord tal-Gvernaturi tal-Awtorita` ta' l-Artijiet datata 3 ta' April 2018 u komunikata lil permezz ta' ittra datata 11 ta' April 2018 li permezz tagħha gie mgharraf illi t-talba tieghu għal *encroachment of temporary parking of a mobile kiosk at Dwejra limiti ta' San Lawrenz, Ghawdex* kienet qiegħda tigi milqugħha ghall-perjodu bejn 1-1 ta' Marzu 2018 u 1-31 ta' Ottubru 2018 versu 1-hlas ta' tmint elef u hames mitt ewro (€8500).

Ir-rikorrenti xehed illi huwa jopera trakk bis-souvenirs u hwejjeg gewwa d-Dwejra. Jghid li din mhux l-ewwel sena li ntalaba ihallas €8500 pero` peress li issa waqgħat it-tieqa tad-Dwejra ix-xogħol mar lura. Jispjega li hemm operaturi ohra li jhallsu €93 fis-sena pero` huma m'għandhomx kaxxa riservata

ghalihom biex jipparkjaw. Huwa jhoss li mhux gust li s-sidien tat-trakkijiet l-ohra jhallsu ammont mizeru meta huwa gie mitlub ihallas ammont ferm gholi.

Il-Perit Christina Refalo, Perit adetta mal-Awtorita` intimata, spjegat illi jezistu *standard rates* skont l-area tas-site tal-kiosk. Tispjega li s-sit in kwistjoni huwa kklassifikat bhala “site for mobile kiosk” fejn is-sit ikun riservat ghal *mobile kiosk*. Tispjega li r-rata li ntalab ir-rikorrent giet mahduma abbazi tal-area li l-kiosk tieghu jokkupa. Mistoqsija jekk taghmilx differenza jekk il-kiosk ikunx wiehed *fixed* jew *mobile*, ix-xhud qalet li normalment meta l-kiosk ikun *fixed* isir process ta’ *tendering* pero r-rati jibqghu kwazi xorta. Tispjega wkoll illi permessi simili ghal dak tar-rikorrenti inghataw bl-istess rati u esebiet dokumenti rigwardanti terzi li jipprovaw dan.¹

Ikkunsidra:

Illi l-kwistjoni odjerna hija wahda pjuttost semplici. Ir-rikorrenti ma jaqbilx mar-rati li gew imposti fuqu sabiex jigi koncess *encroachment* ta’ spazju ta’ parkegg fejn ikun jista’ jipparkja l-mobile kiosk tieghu. Dan ghaliex, fost affarijiet ohra, skond hu, sidien ta’ *mobile kiosks* ohra fil-vicinanzi qeghdin jintalbu hlas inqas u wkoll ghaliex il-kummerc naqas drastikament wara li waqghat it-tieqa tad-Dwejra.

Illi fir-rigward tal-fatt illi sidien ta’ *mobile kiosks* ohra qeghdin ihallsu inqas rrizulta, anke minn dak li xehed l-istess rikorrenti, illi dawn m’ghandhomx spazju ta’ parkegg riservat ghalihom u ghalhekk kuljum iridu jaraw fejn ha jipparkjaw il-kiosk taghhom. Min-naha l-ohra ir-rikorrenti bil-permess tal-*encroachment* għandu mohhu mistrieh li x’hin imur fuq is-sit hemm zona riservata ghall-kiosk tieghu biss. Kwindi z-zewg sitwazzjonijiet ma jistghux jigu paragunati f’termini ta’ rati mhalla. Kwindi , ghalkemm materji ta’ diskriminazzjoni jaqghu ‘il barra mill-gurisdizzjoni ta’ dan it-Tribunal, ma jhossx illi jista’ jingibed xi paragun.

Illi fil-mori tal-kawza l-Awtorita` intimata pprezentat estratt ta’ rapport tal-Awditur Generali intitolat *An Investigation into the Issuance of Encroachment Permits between December 2012 and 2013* ippublikat fl-2015 fejn f’paragrafu 2.1.7 gew kklassifikati 25 kategorija ta’ *encroachments*, fosthom *kiosks* u *parking spaces*. F’paragrafu 2.1.15 hemm imnizzel is-segwenti: “*Encroachment permit rates for kiosks applied by the Department vary, largely due to when the permit was first issued and the area encroached on. In the case of encroachment permits that were originally issued a number of years back, a fixed rate of €2,027 is charged. The only consideration applied in this case is that the site must not exceed an area of 20 metres squared. In the case of more recent applications, the GPD takes into account other factors,*

¹ Ara fol 49 et seq tal-process

*such as the location, whether use is subject to seasonal fluctuations and the dimensions of the site. To this end, permits for kiosks are subject to a minimum charge of €100 per metre squared and to a maximum charge of €475 per metre squared. For instance, the chargeable rate for an encroachment permit for a kiosk in Sliema would be €475 per metre squared per annum. On the other hand, 80 per cent of the maximum rate per metre squared is charged for kiosks in Buġibba, that is, €380. Similarly, encroachment permits for kiosks located in Gozo are charged at 75 per cent of the maximum rate, that is, €356 per metre squared.*²

Min-naha l-ohra paragrafu 2.1.20 jitfa' dawl fuq x'jikkonsisti *encroachment ta' parking space u cioe`:*

"2.1.20 In the case of encroachments relating to parking spaces, the Department adopts a similar dichotomous approach. Large parking areas are charged between the minimum and maximum rates of €5 and €7 per metre squared, whereas rates for parking spaces, such as those located outside banks, are charged at €52 per metre squared."

Hawn wiehed jinnota differenza kbira bejn ir-rati ta' *encroachment ghal kiosks u enroachment ghal parkegg u dana ghaliex* necessarjament in-natura taz-zewg *encroachments* hija totalment differenti.

Illi min-naha l-ohra id-difensur tar-rikorrenti ghamel referenza ghal paragrafu iehor tal-istess rapport dwar *kiosk fl-Imgarr*, Ghawdex fejn intqal is-segwenti:

"A Kiosk at Mgarr Harbour, Gozo

3.5.12 On 29 July 2012, the GPD received a request from an encroachment grantee in whose name a mobile kiosk located at Mgarr Harbour, Gozo was registered. According to the request, the grantee intended to sell the business to a third party, and hence required the transfer or the issue of a new encroachment permit to the buyer. The request was signed by both parties. Following this request, a site plan was prepared by the GPD and the Director Land sought the approval of the DG GPD for the transfer or issuance of a new encroachment permit to the new owner on 8 January 2013. The DG GPD indicated his agreement to the issuance of a new encroachment permit on 9 January 2013; however, a new rent assessment was to be carried out.

3.5.13 Further to the above, a rent assessment of the site in question was carried out by a GPD Architect on 23 January 2013, estimating the rental value of the 22.75 metres squared area at €4,100 per annum. Factors that were considered relevant in the calculation of this fee included: a. the dimensions of the site; and b. similar allocations.

3.5.14 The NAO noted that the fee charged was in accordance with the standard rates applied by the GPD for mobile kiosks. The encroachment permit was issued to the new owner on 5 February 2013. Payment for this permit was effected in December 2013, while encroachment fees due with respect to the subsequent years were promptly settled.

3.5.15 This Office also noted that in October 2010 the previous owner had entered into a repayment agreement with the GPD for the settlement of outstanding dues. Until the transfer of the business, the previous owner still owed the Department €9,000 in unsettled encroachment fees. This balance was settled in three payments, effected in December 2013, September 2014 and April 2015. In this Office's opinion, it would have been advisable had the GPD ensured the settlement of all outstanding amounts prior to the issuance of an

² A fol. 35

encroachment permit to the new owner. The NAO deems the recovery of such arrears more difficult once the new encroachment permit was granted.”³

Għaldqastant filwaqt li l-Awtorita` intimata qieghda tishaq illi hija mxiet ma' rati *standard* abbazi tar-rapport tal-Awditur, u specifikatament ma' paragrafu 2.1.15, id-difensur tar-rikorrent jishaq illi kellha tigi applikata *semmai* ir-rata imsemmija f'paragrafu 3.5.13. li nhadmet b'mod differenti minn dik imsemmija f'paragrafu 2.1.15. Ir-raguni għala dan sar ma gietx stabbilita pero` mid-dokumenti esebiti mill-Perit Christina Refalo jirrizulta illi r-rata fil-kaz odjern, u f'kazijiet simili, giet mahduma abbazi tas-segwenti u cieoe`:-

1. Id-daqs tas-sit in kwistjoni;
2. Il-lok, il-lokalita` u l-madwar tas-sit;
3. I-fatt li s-sit in kwistjoni se jintuza biex jitpogga *mobile kiosk*
4. Rati ricenti ta' allokazzjonijiet simili.⁴

Issa filwaqt li huwa minnu li fil-kaz tal-*kiosk* tal-Imgarr imsemmi f'paragrafu 3.5.12 *et seq* tar-rapport su citat giet applikata għalihi rata differenti fl-2013, pero` huwa minnu wkoll illi *encroachments* ohra identici għal dak mogħti lir-rikorrenti gew trattati bl-istess rati li gew mitluba lili. Illi l-kaz tal-*kiosk* tal-Imgarr gie rrapurtat fir-rapport tal-Awditur Generali b'osservazzjoni tal-istess Awditur mhux tant fuq xi rata applikata imma gie osservat li kien ikun iktar għaqli li kieku d-Dipartiment gabar l-arretati dovuti qabel ma hareg permess għid ta' *encroachment* lis-sid il-għid. Jibqa' l-fatt pero` li l-*standard rate* hija dik imsemmija ta' €356 kull metru kwadru. Jekk kien sar xi zball, jew kien hemm xi ragunijiet ohra għala giet applikata rata differenti, dan it-Tribunal ma ngabx a konjizzjoni tagħhom. It-Tribunal lanqas ma jaqbel ma' dak sottomess mid-difensur tar-rikorrenti illi r-rata tal-*encroachment* għandha tkun dik ta' *parking space* ghaliex in-natura tal-*encroachment* partikolari mhix wahda ta' semplicelement parkegg.

Illi għaldaqstant, filwaqt li t-Tribunal jista' jifhem li forsi n-negozju tar-rikorrenti ha daqqa ta' harta wara l-grajjiet ricenti tal-waqgha tat-tieqa tad-Dwejra, ma jsibx illi l-Awtorita` intimata imxiet b'xi mod arbitrarju jew skorrett u dan ghaliex applikat ir-rati stabbiliti u ma wettqet l-ebda tip ta' diskriminazzjoni fir-rati applikati fil-konfront tal-*encroachment* permess lir-rikorrenti. Għaldaqstant it-Tribunal huwa tal-opinjoni illi d-deċiżjoni appellata hija wahda valida fil-ligi.

³ Dan ir-rapport ma giex esebit fl-intier tieghu pero` huwa faciment accessibbli mis-sit <http://nao.gov.mt/en/recent-publications>

⁴ Ara fol. 55 u 56

DECIDE

Għaldaqstant, it-Tribunal, għar-ragunijiet hawn fuq mogħtija qiegħed jichad l-appell tar-rikorrenti u jilqa' r-risposta tal-Awtorita` intimata.

Bl-ispejjez kontra r-rikorrenti.

**Magistrat Dr. Charmaine Galea
President tat-Tribunal ta' Revizjoni Amministrattiva**

**Diane Gatt
Deputat Registratur**